

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Jana Kašpara a Mgr. Kamila Tojnera v právní věci žalobce: **P. O. A.**, zast. Mgr. Pavlem Čížinským, advokátem, se sídlem Ječná 7, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 3. 5. 2012, čj. MV-32403-4/VS-2012

t a k t o :

- I. Rozhodnutí ministra vnitra ze dne 3. 5. 2012, čj. MV-32403-4/VS-2012 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 7.800 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám Mgr. Pavla Čížinského, advokáta.**

Odůvodnění

Žalobce se podanou žalobou domáhá přezkoumání rozhodnutí ministra vnitra uvedeného v záhlaví, kterým byl zamítnut jeho rozklad proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 19. 1. 2012, čj. VS-2057/53/2-2006, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o udělení státního občanství České republiky.

Žalobce v žalobě uvádí, že státní občanství mu nebylo uděleno kvůli porušování zákonné povinnosti na úseku veřejného zdravotního pojištění, které žalobce v minulosti jako osoba bez zdanitelných příjmů neodváděl. Dlužné pojistné ve výši 15.030 Kč, které bylo evidováno k 1. 1. 2006, žalobce uhradil v průběhu roku 2006 a na počátku následujícího roku také uhradil dlužné penále. Poté již u žalobce není evidováno žádné porušení povinností vyžadovaných podle zákona. Žalovaný tak chybně vykládá ustanovení § 7 odst. 1 písm. e) zákona státním občanství a nerespektuje ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, která se k tomuto ustanovení vztahuje, podle níž je třeba přihlížet ke kritériu přiměřenosti. Rozhodnutí se tímto kritériem vůbec nezabývá, a proto je nepřezkoumatelné.

Žalovaný v rozhodnutí uvádí, že za poslední roky platby za žalobce realizoval stát či žalobcův zaměstnavatel a nelze se tedy ztotožnit s názorem, že žalobce svým následným chováním nepředstavuje nebezpečí. Tato argumentace je nepřijatelná, neboť nikdo nemůže být penalizován za to, že nemá určitou povinnost, a tudíž nemohl prokázat, že by tuto povinnost porušil, kdyby ji měl, přičemž většina lidí stále pracuje jako zaměstnanci a u zaměstnanců se povinnost hradit zdravotní pojištění přesouvá na zaměstnavatele. Pokud tedy žalobce bude i nadále zaměstnancem, pak povinnost hradit zdravotní pojištění mít nebude ani v budoucnu a tudíž nebude ani nebezpečí, že by tuto povinnost opětovně porušil. Nebezpečí, že žalobce své povinnosti nebude v budoucnu plnit, je stejně vysoké, jako u běžného občana České republiky. Pokud žalovaný argumentuje jakýmkoliv porušením daných povinností v minulosti, vede jeden nedoplatek zdravotního pojištění v rámci jednotek korun k doživotnímu zamezení udělení občanství. Takový výklad by však byl nepřiměřeně tvrdý.

Doba, po kterou lze posuzovat porušení ustanovení § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 40/1993 Sb., o nabytí a pozbytí státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o státním občanství), není na rozdíl od dalších dvou ustanovení stanovena. V ustanoveních písm. a) a písm. c) je stanovena doba pěti let, během kterých musela být povinnost plněna. V ustanovení písm. e) doba stanovena není a lze tedy předpokládat, že zákonodárce měl v úmyslu nechat na správním orgánu posouzení jednotlivých případů. Stanoví-li zákon dobu pěti let, během které se má prověřit zločinnost dané osoby, je v naprostém nepoměru, pokud by nedoplatek na zdravotním pojištění zaplacený déle než před šesti roky měl větší váhu a v důsledku způsobil neudělení občanství. Zákonodárcem byla dána volnost správnímu orgánu ke zvážení, nicméně při posouzení ustanovení v rámci celého odstavce nelze dojít k jinému závěru, že v naprosté většině případů nelze stanovovat dobu plnění povinností podle písm. e) delší než 5 let. Zvážení ohledně zkrácení lhůty je na uvážení správního orgánu právě z důvodu nedoplatku v menších řádech korun.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí a navrhl, aby byla žaloba jako nedůvodná zamítnuta.

Ze správního spisu vyplývají následující pro rozhodnutí soudu podstatné skutečnosti:

Žalobce dne 3. 10. 2011 podal žádost o udělení státního občanství. Rozhodnutím ze dne 19. 1. 2012, čj. VS-2057/53/2-2006, nebylo žádosti žalobce vyhověno. V odůvodnění tohoto rozhodnutí Ministerstvo vnitra uvedlo, že se jedná o pátou žádost žalobce o udělení státního občanství. V řízení o naposledy podané žádosti bylo zjištěno, že žalobce neodváděl platby pojistného na veřejné zdravotní pojištění od roku 1996 do roku 2001 jako osoba bez zdanitelných příjmů, přičemž ani poté neodváděl platby pravidelně. Ke dni 19. 11. 1998 bylo u žalobce evidováno promlčené pojistné ve výši 8.498 Kč a penále ve výši 3.236 Kč. Další dlužné pojistné v částce 15.030 Kč bylo evidováno ke dni 1. 1. 2006, to bylo uhrazeno v průběhu roku 2006. Ke dni 1. 1. 2006 činilo dlužné penále částku 19.049 Kč, bylo prominuto ve výši 8.359 Kč, poslední část dlužného penále ve výši 11.000 Kč žalobce uhradil dne 31. 1. 2007. Ministerstvo vnitra proto dospělo k závěru, že žalobce nesplňuje podmínku stanovenou v § 7 odst. 1 písm. e) zákona o státním občanství, což bylo konstatováno již v předchozím rozhodnutí, které nabylo právní moci dne 2. 6. 2011. Vzhledem k tomu, že od nedávného rozhodnutí ve věci se nezměnily okolnosti odůvodňující jiné posouzení uvedené podmínky, Ministerstvo vnitra uzavřelo, že žalobce zákonnou podmínku nesplnil, přičemž s ohledem na rozsah porušení těchto povinností Ministerstvo vnitra nepřistoupilo k aplikaci

výjimečného liberalizačního ustanovení § 11 odst. 4 zákona o státním občanství a žalobci neprominulo splnění této podmínky z důvodů hodných zvláštního zřetele, které nebyly u žadatele shledány.

Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí rozklad, ve kterém argumentoval shodně jako v podané žalobě.

Ministr vnitra rozhodl o rozkladu žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 3. 5. 2012, čj. MV-32403-4/VS-2012, a to tak, že rozklad zamítl. Ministr vnitra v odůvodnění tohoto rozhodnutí připustil, že žalobce své povinnosti na úseku veřejného zdravotního pojištění naposledy porušil před více lety, na straně druhé však dlužné částky, konkrétně poslední dluh na penále v částce 11.000 Kč, vyrovnal až počátkem roku 2007. Ministr vnitra vidí porušování povinností ze strany žalobce jako závažné s ohledem na jeho dlouhodobost a výši dlužných částek. I když žadateli nelze za poslední roky vytknout porušování těchto povinností, nelze přehlédnout, že platby za žalobce po tuto dobu realizoval stát, když byl veden jako uchazeč o zaměstnání, nebo jeho zaměstnavatel, a proto se nelze ztotožnit s argumentací, že svým následným chováním nepředstavuje nebezpečí, že své povinnosti nebude plnit ani v budoucnu, respektive jako český občan. Po následující roky tak nebylo možné ověřit, zda žalobce se vznikem těchto povinností v budoucnu jim též dostojí, a proto bylo chování žalobce důvodně posuzováno za delší období, aniž by byl ve věci zvolen extenzivní výklad ustanovení § 7 odst. 1 písm. e) zákona o státním občanství či přehlédnuta kritéria vyslovená žalobcem zmiňovanou judikaturou. Ministr vnitra dále zdůraznil, že systém veřejného zdravotního pojištění je v České republice založen na solidárním systému, řádné fungování tohoto systému a tím i zdravotní péče je pak podstatným způsobem ovlivněna jeho řádným průběžným financováním, proto každé pochybení při úhradě pojistného tento systém ohrožuje. Ministr vnitra dále odmítl tvrzení o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí a poukázal na argumenty, že žalobce se porušování svých povinností dopouštěl dlouhodobě, v důsledku čehož citovanou zákonnou podmínku nesplnil s tím, že tento závěr učinilo Ministerstvo vnitra již při posuzování jeho předchozí žádosti, o které pravomocně rozhodl s krátkým časovým odstupem, během něhož se ve věci nezměnily okolnosti odůvodňující jiné posouzení uvedené podmínky.

Městský soud v Praze žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, přezkoumal v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán, a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Městský soud v Praze věc posoudil takto:

Podle § 7 odst. 1 zákona o státním občanství *státní občanství České republiky lze na žádost udělit fyzické osobě, která splňuje současně tyto podmínky:*

a) má na území České republiky ke dni podání žádosti po dobu nejméně pěti let povolen trvalý pobyt a po tuto dobu se zde převážně zdržuje,

b) prokáže, že nabytím státního občanství České republiky pozbyde dosavadní státní občanství, nebo prokáže, že pozbyla dosavadní státní občanství, nejde-li o bezdomovce nebo osobu s priznaným postavením uprchlíka na území České republiky,

c) nebyla v posledních pěti letech pravomocně odsouzena pro úmyslný trestný čin,

d) prokáže znalost českého jazyka a

e) plní povinnosti vyplývající z ustanovení zvláštního právního předpisu upravujícího pobyt a vstup cizinců na území České republiky, povinnosti vyplývající ze zvláštních předpisů

upravujících veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení, důchodové pojištění, daně, odvody a poplatky.

Mezi účastníky řízení je v zásadě spor o to, jak daleko do minulosti se má zkoumat plnění povinností uvedených v ust. § 7 odst. 1 písm. e) zákona o státním občanství. Soud přitom musí přisvědčit výkladu zastávanému žalobcem.

Ačkoli doba, po níž musí cizinec povinnosti uvedené v citovaném ustanovení plnit, není zákonodárcem jednoznačně stanovena, přesto nelze přijmout výklad, podle něhož by se mělo plnění uvedených povinností zkoumat neomezeně daleko do minulosti. Lze přitom souhlasit s žalobcem v tom, že opačný výklad by znamenal, že opožděné uhrazení korunového nedoplatku na zdravotním pojištění by cizinci doživotně zamezilo nabýt státní občanství udělením, což je zjevně absurdní. Někaká hranice proto existovat musí.

V písm. c) je stanoveno, že občanství lze udělit cizinci, který nebyl v posledních pěti letech odsouzen pro úmyslný trestný čin. Z toho lze a contrario dovodit, že cizinci, který byl pro úmyslný trestný čin odsouzen před dobou delší než 5 let, již občanství udělit možné je. Pokud se tedy z hlediska možnosti udělení státního občanství po pěti letech „promlčí“ odsouzení pro úmyslný trestný čin, je zřejmé, že neplacení zdravotního pojištění, které je z hlediska veřejného práva sice rovněž jednáním nežádoucím, ale míra jeho škodlivosti je ve srovnání s úmyslným trestným činem podstatně nižší, musí být z hlediska možnosti udělení státního občanství „promlčeno“ rovněž nejpozději po pěti letech (obvykle však ještě o něco dříve).

Pokud by se mělo k neplacení zdravotního pojištění před dobou delší než pět let přihlížet při udělení státního občanství, muselo by se tak stát jedině v souhrnu s dalšími okolnostmi, ať už zákonem výslovně předvídanými nebo nikoli. V případě žalobce však bylo neudělení státního občanství odůvodňováno výhradně tím, že v minulosti neplatil zdravotní pojištění. Z obsahu spisového materiálu přitom vyplývá, že poslední dlužnou částku penále z neuhrazeného zdravotního pojištění uhradil dne 31. 1. 2007 a od té doby již všechny povinnosti vyplývající ze zdravotního pojištění plnil. Žalobou napadené rozhodnutí o rozkladu bylo vydáno dne 3. 5. 2012, tedy v době, kdy již žalobce více než 5 let plnil všechny povinnosti uvedené v § 7 odst. 1 písm. e) zákona o státním občanství. V tom spočívá podstatná odlišnost od řízení o předchozí žádosti žalobce o udělení státního občanství, neboť o té bylo rozhodováno v době, kdy ještě doba pěti let od uhrazení poslední částky dlužného penále neuplynula. Nelze tak souhlasit s žalovaným v tom, že během časového odstupu od rozhodování od předchozí žádosti „se ve věci nezměnily okolnosti odůvodňující jiné posouzení uvedené podmínky“, jak se uvádí v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. Tuto změnu představuje právě uplynutí doby pět let od uhrazení posledního dlužného penále.

Není přitom rozhodné, že tato doba pěti let uplynula až v době řízení o rozkladu. Protože správní orgán má rozhodovat zásadně podle skutkového stavu ke dni vydání jeho rozhodnutí, měl ministr vnitra při rozhodování o rozkladu na základě žalobcem výslovně uplatněné námitky, že k vytýkaným skutečnostem došlo již před delší dobou, zjistit, že tato delší doba již ke dni jeho rozhodování činí více než pět let, a z tohoto zjištění pak vyvodit patřičné závěry, které byly rozebrány shora.

Soud pak musí závěrem poznamenat, že podle § 14 odst. 6 nyní účinného zákona 186/2013 Sb. je doba, po níž se plnění povinností vyplývajících z veřejného zdravotního pojištění při udělení státního občanství zkoumá, výslovně stanovena, a to na dobu tří let počítanou ke dni podání žádosti. Soud nemohl tuto právní úpravu při svém rozhodování zohlednit, neboť rozhoduje podle právního stavu, který tu byl v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí, jde však o fakt nepřímou podporující závěr soudu o tom, že žalobci být státní občanství uděleno může.

Vzhledem ke shora uvedenému soud žalobě vyhověl a napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Právním názorem, který soud vyslovil v tomto rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

Žalobce měl se svojí žalobou úspěch a náleží mu proto náhrada důvodně vynaložených a prokázaných nákladů řízení podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Tyto náklady spočívají v nákladech souvisejících se zastoupením advokátem podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů za 2 úkony právní služby po 2100 Kč (za převzetí věci a seps žaloby), a 2 režijní paušály po 300 Kč. Celkem tedy činí náklady na právní zastoupení 4.800 Kč. Další náklady představuje zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000 Kč. Proto soud přiznal žalobci právo na náhradu nákladů řízení ve výši 7.800 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 7. října 2014

JUDr. Ing. Viera Horčicová
předsedkyně senátu